

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu alışma jürimiz tarafından Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ ÇALIŐMASI RAPORU olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan : Prof. Dr. Hüseyin Uzunboylu

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Murat Tezer

Üye : Yrd. Doç. Dr. Çiđdem Hürsen

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../2013

**Prof. Dr. Cem Birol
Enstitü Müdürü**

ÖNSÖZ

Matematik, tarihsel süreçte toplumların temel ihtiyaçlarının giderilmesinde kullanılan bir bilim iken son yıllardaki bilim ve teknolojideki hızlı gelişimin toplumsal yaşamı etkilemesi; matematiğin günlük yaşamdaki yerini, matematik öğretiminin de okullardaki önemini arttırmıştır. Matematiğin farklı alanlarda kullanılması, günlük yaşantının kaçınılmaz bir ögesi olması matematik eğitimini zorunlu kılmaktadır. Bu amaçla ilkökul 1., 2. ve 3. sınıf matematik öğretiminde sınıf öğretmenlerinin karşı karşıya kaldığı sorunlar belirlenmeli ve giderilmeye çalışılmalıdır. Bu noktadan hareketle bu araştırmanın amacı ilkökul 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminde karşılaştıkları güçlükleri tespit etmektir. İlkokul 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin başarılı olabilmesi, daha iyi bir matematik öğretimi sağlayabilmesi için bu araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, araştırmanın problemi, amacı, önemi, kısaltmalar ve tanımlardan bahsedilmektedir. İkinci bölümde, araştırmanın kuramsal boyutu ve ilgili araştırmalar yer almaktadır. Üçüncü bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve analizi, süre ve olanaklara yer verilmiştir. Araştırmanın dördüncü bölümünde, veri toplama aracı ile elde edilen bulgular ve yorumlar sunulmuştur. Araştırmanın beşinci ve son bölümünde ise sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Çalışmalarında bana sabırla yol gösteren ve beni her türlü konuda yönlendiren danışmanım Sayın Yard. Doç. Dr. Murat Tezer'e, araştırmaya katkı sağlayan 2012-2013 öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan ilkökul 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerine teşekkürü bir borç bilirim. Bugünlere gelmemde büyük emeği geçen ve hakkını asla ödeyemeyeceğim canım annem, babam ve sevgili kardeşime sonsuz teşekkür ederim.

Pembe BOZAT
Lefkoşa, Haziran 2013

Aileme Hitaben...

ÖZET

İLKOKUL 1., 2. Ve 3. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNE YÖNELİK ALGILARI

Bozat, Pembe

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Murat Tezer

Haziran 2013, 113 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde bulunan İlkokul 1., 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerilerine Yönelik Algılarının neler olduğunu belirlemektir. Betimsel bir çalışma olan bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilerek geçerliği ve güvenilirliği sağlanan anketle elde edilmiştir. Araştırmanın evrenini, 2012- 2013 öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı İlköğretim Dairesi’ne bağlı İlkokullarda görev yapan 812 1., 2. ve 3. sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise 40 resmi ilkokulda görev yapan 262 sınıf öğretmeni seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler; frekans, yüzde, bağımsız gruplar T – testi ve One-Way Anova Testi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenleri okuldaki fiziki alt yapının yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar, ders araç - gereçlerinin yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar ve matematik ders kitabından kaynaklanan sorunlara “Kararsızım” yanıtını vermişlerdir. Öğretmenler öğrenciden kaynaklanan sorunlar ve matematik programından kaynaklanan sorunlara ise “Katılıyorum” yanıtını verirken, matematik öğretimi sırasında kendilerinden kaynaklanan bir sorun olmadığı görüşündedirler.

Aynı zamanda ilkokul 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenleri genel olarak okulöncesi eğitimin ilkokul matematik öğretimine olumlu katkısı olduğu görüşündedirler. Öğretmenler, okulöncesi eğitimin gerekli olduğunu, özellikle öğrencilerde sayılar ve şekiller konusunda farkındalık yarattığını vurgulamaktadırlar. 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine yönelik algıları ile yaş, mesleki kıdem, sınıf mevcudu ve öğrencilerin sosyo - ekonomik düzey değişkenlerine göre genel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Fakat 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlkokul 1., 2. ve 3. Sınıf, Matematik Öğretimi, Karşılaşılan Sorunlar

ABSTRACT

1., 2. AND 3. CLASS TEACHERS' ARE CONFRONTED PROBLEMS WITH IN MATHEMATIC EDUCATION AND PERCEPTIONS OF SOLUTIONS IN PRIMARY SCHOOLS

Bozat, Pembe

Masters Thesis, Department of Curriculum and Instruction

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Murat Tezer

June 2013, Page 113

Aim of this study is to identify primary school 1., 2. and 3 class teachers' confronted problems in mathematic teaching and teachers' perceptions of solutions in the Turkish Republic of Northern Cyprus. Being a descriptive study, this research was carried out by using survey model. Data were collected by means of the questionnaire which was developed and whose reliability and validity are ensured. Research participants are composed of 812 teachers teaching in 1.,2. and 3. class in the primary schools in the education and instruction year 2012-2013. Research sample consists of 262 teachers teaching in 40 state primary schools.

Collected data were analyzed by using frequency, percentage, Independent Simple T- test, One-Way Anova test. Results of the research, 1., 2. and 3. class teachers' says problem caused by lack of physical infrastructure in the school, problem caused by lack of education materials and problem caused by mathematics text-book "Undecided". 1., 2. and 3. class teachers' says problem caused by student and by mathematics programs "Agree". Lastly, 1., 2. and 3. class teachers' says teacher are not problem caused during teaching mathematics education.

Also preschool education, that a positive contribution to the teaching of primary school mathematics class teachers' views. Teachers, pre-school education is necessary, in particular emphasize that students created awareness about numbers and shapes. Significant difference was found between views of the teachers by age, professional seniority, the number of students in class and socio-economic level of the

students. However, teachers found a significant difference according to the variable level of the students.

Key words: Primary 1, 2 and 3 class, Mathematics Teaching, Problems

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
Juri Üyelerinin İmza Sayfası.....	i
Önsöz.....	ii
Özet.....	iii
Abstract.....	v
İçindekiler.....	vii
Tablo Listesi.....	xi

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı.....	4
Araştırmanın Alt Amaçları.....	4
Araştırmanın Önemi.....	5
Araştırmanın Sayıltıları.....	6
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
Tanımlar.....	7
Araştırmanın Kısaltmaları.....	7

BÖLÜM 2

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL BOYUTU VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın Kuramsal Boyutu.....	9
Eğitim ve Öğretim.....	9
Matematik.....	10
Matematik Eğitimi.....	11
Matematik Programı.....	13
Matematik Öğretimi ve Öğrenme.....	16
Bazı Öğrenme Kuramcılarına Göre Matematik Öğretimi.....	22
Jean Piaget.....	22
Jerome Bruner.....	23
Robert M. Gagne.....	23

R. R. Skemp.....	24
Zoltan P. Dienes.....	25
Matematik Dersinde Kullanılan Yöntemler.....	25
Düz anlatım Yöntemi.....	25
Tanımlar Yardımıyla Öğretim.....	26
Buluş Yoluyla Öğretim.....	26
Kurallar Yardımıyla Öğretim.....	27
Alıştırma ve Tekrar.....	28
Soru – Cevap Yöntemi.....	28
Problem Çözme Yöntemi.....	29
Deneysel Etkinliklerle Öğretim.....	30
Analizle Öğretim.....	31
Senaryo İle Öğretim.....	31
Gösterip – Yaptırma Yöntemi.....	31
Eğitsel Oyunlar.....	32
Sunuş Yoluyla Öğretim.....	32
Matematik Öğretiminde Eğitim Teknolojilerinin Kullanımı.....	32
Öğretim Materyalleri.....	34
Görsel Yansıtıcı ve Materyalleri.....	34
Yansıtma Özelliği Olmayan Görsel Materyaller.....	34
Gösterim Ara Yüzleri.....	37
Yansıtma Özelliği Olan Araçlar ve Gereçler.....	38
İşitsel Materyaller.....	38
Görsel - İşitsel Araçlar.....	39
Alan Gezileri.....	40
Çağdaş Öğretim Materyalleri.....	40
Öğretim Materyali Kullanmanın Faydaları.....	42
Matematik Dersinde Materyal Kullanmanın Önemi.....	43
Matematik Öğretimi ve Öğrenci İlişkisi.....	45
İlgili Araştırmalar	47
Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	48
Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	52

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Araştırma Modeli.....	55
Evren ve Örneklem.....	55
Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi.....	56
Verilerin Toplanması.....	57
Verilerin Analizi.....	57
Süre ve Olanaklar	58

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUMLAR

Örneklemin Demografik Özellikleri.....	59
Araştırmanın Örnekleme Giren Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretimi Sırasında Karşılaştıkları Sorunların Çözümüne Yönelik Faktörlere İlişkin Görüşleri.....	63
Matematik Öğretiminin Daha Etkili Olabilmesi İçin Öğretmenlerin Okulda / Sınıfta Bulunmasını İstedikleri Ortamlar Ve Materyallere İlişkin Görüşleri.....	70
Okulöncesi Eğitimin, İlkokul Matematik Öğretimine Yönelik Katkısına İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	73
İlkokul 1., 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerilerine Yönelik Algılarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi.....	76
İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Bilgilerinin Anket Maddeleri İle Karşılaştırılması.....	81

BÖLÜM 5

SONUÇLAR Ve ÖNERİLER

Sonuçlar.....	90
Araştırmanın Örnekleme Giren Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretimi Sırasında Karşılaştıkları Sorunların Çözümüne Yönelik Faktörlere İlişkin Görüşlerine Ait Sonuçlar.....	90

Matematik Öğretiminin Daha Etkili Olabilmesi İçin Öğretmenlerin Okulda / Sınıfta Bulunmasını İstedikleri Ortamlar Ve Materyallere İlişkin Görüşlerine Ait Sonuçlar.....	91
Okulöncesi Eğitimin, İlkokul Matematik Öğretimine Yönelik Katkısına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Sonuçlar.....	92
Araştırmaya Katılan İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri İle Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplara Ait Puanlar Arasındaki İlişki İncelendiğinde Elde Edilen Sonuçlar.....	92
İlkokul 1., 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerilerine Yönelik Algılarına İlişkin Genel Görüşleri.....	93
Öneriler.....	96
Sonuçlara Yönelik Öneriler.....	96
Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	96
Kaynakça	98
Ekler.....	106

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Matematik Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar Ölçeğinin Puan Sınırları.....	58
Tablo 2: Çalışma Süresi.....	58
Tablo 3: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Yönelik Dağılımı.....	59
Tablo 4: İlkokul 1., 2. ve 3. sınıf Öğretmenlerinin Yaşlarına Yönelik Dağılımı.....	60
Tablo 5: İlkokul 1., 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine Yönelik Dağılımı.....	60
Tablo 6: İlkokul 1., 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenim Durumlarına Yönelik Dağılımı.....	61
Tablo 7: İlkokul 1., 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Okuttuğu Sınıf Düzeylerine Yönelik Dağılımı.....	62
Tablo 8: İlkokul 1., 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Okuttuğu Sınıf Mevcuduna Yönelik Dağılımı.....	62
Tablo 9: İlkokul 1., 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Okuttuğu Sınıfın Sosyo – Ekonomik Düzeyine Yönelik Dağılımı.....	63
Tablo 10: Hizmet İçi Kurslar Düzenlenmeli Görüşüne Yönelik Dağılımı.....	64
Tablo 11: Matematik Programı Yeniden Gözden Geçirilip Düzenlenmeli Görüşüne Yönelik Dağılımı.....	65
Tablo 12: Okulların Eksik Olan Araç – Gereç ve Teknolojik Materyalleri Tamamlanmalı Görüşüne Yönelik Dağılımı.....	66
Tablo 13: Kalabalık Sınıf Problemi Ortadan Kaldırılmalı.....	66
Tablo 14: Matematik Öğretiminde Yapılan Etkinlikler İle Ailelerin Eğitime Katılımı Artırılmalı.....	67
Tablo 15: Göç Eden Çocukların Yaşadıkları Uyum Sorunlarını Gidermek Amacıyla Çalışmalar Yapılmalı.....	68
Tablo 16: Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrenciler İçin Gerekli Düzenlemeler Yapılmalı.....	69

Tablo 17: Okulda Bilgisayar / Sinevizyon Odasının Olması.....	70
Tablo 18: Derslerin Daha iyi Anlaşılması İçin İzleme Yaptırılabilir EĞİTSEL DERS Yazılımları (CD ve DVD) Olması.....	71
Tablo 19: Sınıflarda Öğrencilere Konu İle İlgili İzleme Yaptırılabilir Teknolojik Aletlerin Olması.....	72
Tablo 20: Konuları Anlatan ve Duvarlara Asılabilir Resim, Şekil ve Tanımların Olması.....	73
Tablo 21: İlkokul 1., 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerilerine Yönelik Algılarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi.....	76
Tablo 22: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Fiziki Yapı Yetersizliğinden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Genel Görüşlerine Ait Sonuçlar.....	82
Tablo 23: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Araç - Gereç Yetersizliğinden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Genel Görüşlerine Ait Sonuçlar.....	82
Tablo 24: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Ders Kitabından Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Genel Görüşlerine Ait Sonuçlar.....	83
Tablo 25: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Genel Görüşlerine Ait Sonuçlar.....	83
Tablo 26: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Kendilerinden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Genel Görüşlerine Ait Sonuçlar.....	84
Tablo 27: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Programından Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Genel Görüşlerine Ait Sonuçlar.....	84
Tablo 28: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Önerilerine Yönelik Algılarına Ait Puanların Yaşa Göre One-Way Anova Testi Sonuçları.....	85
Tablo 29: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Önerilerine Yönelik Algılarına Ait Puanların Mesleki Kıdeme Göre One-Way Anova Testi Sonuçları	86
Tablo 30: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Önerilerine Yönelik Algılarına Ait Puanların Okuttıkları Sınıf Düzeyine Göre One-Way Anova Testi Sonuçları.....	87

Tablo 31: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Önerilerine Yönelik Algılarına Ait Puanların Okuttukları Sınıfın Sınıf Mevcuduna Göre One-Way Anova Testi Sonuçları.....	88
Tablo 32: İlkokul 1., 2. ve 3.Sınıf Öğretmenlerinin Matematik Öğretiminde Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlara Ait Puanların Öğrencilerin Sosyo – Ekonomik Düzeyine Göre Bağımsız T-Testi Sonuçları.....	89